

OYUNCULAR SENDİKASI

“Set Çalışma İlkeleri” Çalıştay Raporu

Oyuncular Sendikası tarafından 5 Ocak 2026 tarihinde İstanbul Bilim Beyoğlu'nda gerçekleştirilen Set Çalışma İlkeleri Çalıştayı, oyuncuların set öncesi, set esnası ve set sonrası çalışma yaşamına ilişkin yapısal sorunları bütünlüklü bir biçimde ele almak ve bu sorunlara karşı asgari, bağlayıcı ve uygulanabilir ilkeler ortaya koymak amacıyla düzenlenmiştir. Çalıştay, sektörde uzun yıllardır süregelen güvencesizlik, aşırı çalışma süreleri, işçi sağlığı ve güvenliği ihlalleri, çocuk oyuncuların korunamaması, ayrımcılık ve taciz vakaları ile yapay zekâ teknolojilerinin yarattığı yeni hak ihlallerine karşı kolektif bir sendikal yanıt üretme ihtiyacından doğmuştur.

Set Çalışma İlkeleri çalıştayına, Oyuncular Sendikası üyeleri başta olmak üzere farklı deneyim düzeylerinden oyuncular, iş hukuku alanında çalışan avukatlar ve akademisyenler, iş sağlığı ve güvenliği uzmanları, çocuk hakları alanında çalışan meslek profesyonelleri, sektör bileşenlerinin temsilcileri ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) temsilcileri katılmıştır. Toplam 120 katılımcı, set çalışma yaşamının farklı başlıklarına odaklanan 10 ayrı masa etrafında eş zamanlı tartışmalar yürütmüş, deneyim ve bilgi paylaşımında bulunmuştur.

Çalıştay süreci, tematik masa çalışmaları yöntemiyle ilerlemiştir. Katılımcılar, oyuncuların çalışma yaşamında karşılaştıkları ihlalleri somut örnekler üzerinden değerlendirmiş, mevcut hukuki çerçeve, ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmeler ışığında çözüm önerileri geliştirmiştir. Tartışmalar, setlerin fiilen birer işyeri olduğu ve oyuncuların işverenin emir ve talimatları doğrultusunda çalışan işçiler olarak değerlendirilmesi gerektiği ortak tespitinde birleşmiştir. Buna karşın uygulamada oyuncuların işçi statüsünün sistematik biçimde reddedildiği, sosyal güvenlik haklarından yoksun bırakıldığı ve bireysel sözleşmeler yoluyla hak kayıplarına zorlandığı vurgulanmıştır.

Çalıştayda öne çıkan temel değerlendirmelerden biri, setlerin yasal olarak “tehlikeli iş sınıfı” kapsamında yer almasına rağmen işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin yeterince alınmaması olmuştur. Uzun ve düzensiz çalışma saatleri, gece çalışmaları, yetersiz risk analizleri ve denetimsizlik, oyuncular açısından hem fiziksel hem de psikolojik sağlık risklerini artırmaktadır. Bu durum, iş kazalarının görünmez kılınmasına ve raporlanmamasına yol açmakta, sektörde güvencesizliğin derinleşmesine neden olmaktadır.

Çocuk oyunculara ilişkin tartışmalarda, mevcut yasal düzenlemelere rağmen uygulamada ciddi ihlaller yaşandığı, “çocuğun üstün yararı” ilkesinin çoğu zaman göz ardı edildiği ifade edilmiştir. Çocukların uzun süreler çalıştırılması, travmatik içeriklere maruz bırakılması ve yeterli psikolojik destekten yoksun bırakılması, çalıştayda üzerinde özellikle durulan konular arasında yer almıştır. Katılımcılar, çocuk oyuncuların çalışma koşullarının yetişkinlerden ayrı ve özel düzenlemelerle ele alınmasının zorunluluğunu vurgulamıştır.

Çalıştayın önemli başlıklarından biri de çalışma ortamında eşitlik, ayrımcılık yasağı ve tacizle mücadele olmuştur. Katılımcılar, psikolojik ve cinsel tacizin münferit olaylar olarak ele alınmasının sorunu görünmez kıldığını; bu alanda önleyici, şeffaf ve kurumsal mekanizmaların hayata geçirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Güvenli çalışma ortamlarının ancak kolektif sorumluluk ve sendikal denetimle mümkün olabileceği ortak görüş olarak öne çıkmıştır.

Yapay zeka teknolojilerinin sektördeki kullanımına ilişkin tartışmalarda ise oyuncuların yüzü, sesi, bedeni ve performansına ait verilerin izinsiz çoğaltılması ve yeniden kullanılması riskine dikkat çekilmiştir. Yapay zekanın, oyuncu emeğinin yerine ikame edilemeyeceği, bu teknolojilerin ancak açık rıza, sınırlı kullanım ve ayrı ücretlendirme koşullarıyla, oyuncu lehine düzenlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Aksi uygulamaların kişilik hakkı, telif hakkı ve kişisel verilerin korunması açısından ciddi ihlaller doğurduğu ifade edilmiştir.

Çalıştay sonucunda, oyuncuların bireysel sözleşmelerle feragat etmeye zorlanamayacağı, asgari ve vazgeçilmez hakları tanımlayan Set Çalışma İlkeleri metni oluşturulmuştur. Bu metin, etik bir tavsiye belgesi değildir. Ulusal mevzuatlar, ILO sözleşmeleri ve uluslararası meslek örgütlerinin kararları temel alınarak hazırlanmış, sektöre yönelik kolektif bir sorumluluk ve mücadele çağrısı niteliği taşımaktadır.

Set Çalışma İlkeleri Çalıştayı, oyuncuların yaşadığı sorunların bireysel değil yapısal olduğunu bir kez daha ortaya koymuş, bu sorunlara karşı çözümün örgütlü mücadele ve sendikal dayanışmadan geçtiğini göstermiştir. Oyuncular Sendikası, ortaya çıkan ilkelerin uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi sürecini sürdürmeyi, oyuncuların insan onuruna yaraşır, güvenli ve eşit koşullarda çalışabilmesi için mücadelesini büyütmeyi kararlılıkla sürdürecektir.

Oyuncular Sendikası

Set Çalışma Birimi

Ocak 2026